

Profesjonsskriving på nynorsk

Ei utprøving ved Høgskolen i Østfold

NOLES 1. februar 2012
Benthe Kolberg Jansson

Høgskolen i Østfold

Norsk, Pel og grunnleggende ferdigheiter

St. meld. Nr. 11 (2008-2009): *Læreren. Rollen og utdanningen*:

Gjennom Kunnskapsløftet er betydningen av grunnleggende ferdigheter løftet fram i alle fag og definert. (...) I tillegg til særlig norskfaget vil opplæring i disse grunnleggende ferdighetene måtte vies oppmerksomhet også i faget pedagogikk og elevkunnskap. (...) Faget må også ha et overordnet ansvar for at studentene, uavhengig av hvilke trinn og fag de velger, får den nødvendige kompetansen til å undervise elever i de grunnleggende ferdighetene definert i Kunnskapsløftet. (s. 20)

Forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanningene for 1.–7. trinn og 5.–10. trinn

Felles læringsutbytte for kandidater i begge utdanningsløp:

(...)

FERDIGHETER

Kandidaten

- mestrer norsk muntlig, norsk skriftlig både bokmål og nynorsk, og kan bruke språket på en kvalifisert måte i profesjonssammenheng

Forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanningene for 1.–7. trinn og 5.–10. trinn

Felles læringsutbytte for kandidater i begge utdanningsløp:

(...)

FERDIGHETER

Kandidaten

- mestrer norsk muntlig, norsk skriftlig både bokmål og nynorsk, og kan bruke språket på en kvalifisert måte i profesjonssammenheng

Forsøk på å ta ned tre ballar

- Skrivekompetanse i begge målformer – for våre studentar er det behov for å styrke kompetansen i nynorsk
- Skrivning som grunnleggande ferdigheit i fag
- Skrivning i profesjonssamanheng

Studieplan for Grunnskolelærerutdanning 5. – 10. trinn (240 studiepoeng) HiØ

Arbeidskrav

Emnene i grunnskolelærerutdanningen omfatter både vilkår for framstilling til eksamen, i form av obligatoriske arbeidskrav som må utføres, og ulike vurderingsformer knyttet til eksamen i de enkelte emnene. (...).

I tillegg til de fullførte og godkjente arbeidskravene som fremgår av emnebeskrivelsene, kreves det følgende for å få vitnemål:

- godkjent gjennomføring av 30 timers IKT-opplæring og 30 timers kurs og prosjektarbeid i entreprenørskap (se egne emnebeskrivelser)
- deltakelse på 8 profesjonsseminarer pr. semester i studieprogrammets tre første studieår
- godkjent gjennomføring av seminar og skriftlig arbeid knyttet til utvikling av nynorskkompetanse i løpet av andre studieår
- godkjent gjennomføring av praksisopplæring (Se [plan for praksisopplæring](#)) (...)

Dersom disse tverrfaglige arbeidskravene ikke er fullført og godkjent i tråd med retningslinjene, vil studenten normalt miste retten til vitnemål.

Emneplanen for «Profesjonsskriving på nynorsk»

Kunnskap

- Studentane skal ha kunnskap om den norske språksituasjonen
- Studentane skal ha kunnskap om forholdet mellom bokmål og nynorsk i opplæringa slik det er nedfelt i opplæringslova og forskrift til opplæringslova
- Studentane skal ha kunnskap om skriving som grunnleggande ferdigheit i alle fag

Kva har studentane lært om
språksituasjonen?

Student 1

Eg vart litt overraska av enkelte av tala i statistikken frå grunnskolen informasjonssystem(GSI). At nærmare 80 tusen personar i Noreg har nynorsk som hovudmål var for meg ny kunnskap. Eg trudde ærlig talt ikkje at så mange personar i landet føretrakk nynorsk. Eg vart også overraska over at talet på elevar med samisk som hovudmål var så lågt.

Ferdigheiter

- Studentane skal kunne bruke både nynorsk og bokmål som skriftleg undervisningsspråk (for eksempel som tavlespråk, i presentasjonar og i skriftlege tilbakemeldingar til elevane)
- Studentane skal kunne bruke nynorsk i profesjonssamanheng, for eksempel i tekster som
  - pedagogisk rapport
  - halvårsrapportar om enkeltelevar
  - informasjonsskriv til dei føresette
  - årsplanar, halvårsplanar
  - møteterferat
  - observasjonsnotat
  - rapportar og brev til instansar som skolen samarbeider med
- Studenten skal kunne bruke nynorsk i meir uformell (skriftleg) kommunikasjon med føresette og elevar
- Studentane skal kunne bruke relevante hjelpemiddel (for eksempel ordbøker og retteprogram) i skrivearbeidet

Generell kompetanse

- Studentane skal utvikle god kompetanse i norsk skriftlig slik at dei kan vera gode modellar for elevane og stimulere til skriving på begge målformer
- Studentane skal utvikle forståing for at elevar med nynorsk som hovudmål er i mindretal og derfor har behov for lærarar som meistrar nynorsk godt, og som kan gi elevane språklig tryggleik som nynorskskrivarar

Undervisninga

Haust-
semesteret
2011

	Emne	Litteratur
Fredag 7. oktober 09.15 – 12.00 Rom: E1-059 Lærer: BKJ	Språkleg mangfald i skolen Arbeidskrav 1: Refleksjonstekst med utgangspunkt i pensumlitteraturen, undervisninga og arbeid med GSI (Grunnskolen informasjonssystem)	Opplæringslova og forskrift til opplæringslova (spesielt paragrafar som er knytt til språkbruk i skolen) Gjeldande læreplanverk for grunnskolen (LK06) Jansson, Benthe Kolberg 2011: “Språkleg mangfald i samfunn og skole”. I Jansson, Benthe Kolberg og Synnøve Skjong: <i>Norsk = nynorsk og bokmål</i> , s. 13-32. Oslo: Det Norske Samlaget GSI: http://www.wis.no/gsi/tallene
Onsdag 12. oktober 09.15 – 15.00 Rom: F1-058 Lærarar: DS og BKJ	Profesjonsskriving: Kva slags tekster skriv lærarar i jobbsamanheng? Kva slags skrivekompetanse har dei behov for? Arbeidskrav 2:	Meilink, Johanna (2004): <i>Skriftbruket på en förskola. En undersökning av vad och hur en förskollärare skriver och läser i sitt arbete</i> . Projektet Skriftbruk i arbetslivet. Rapport nr 4. Institutionen för nordiska språk, Stockholms universitet, kap. 5 og 6 http://www.nordiska.su.se/skriftbruk/forskolerapport.pdf
Fredag 14. oktober 09.15 – 12.00 Rom: E1-059 Lærer: BKJ	Du kan meir nynorsk enn du trur! Arbeid med modelltekst Bruk av ordlister, ordbøker og retteprogram	Heimesidene til Nynorsksenteret: http://www.nynorsksenteret.no/

Våren 2012

Det blir lagt opp til tre samlingar i vårsemesteret (profesjonsdagar). Emne for desse samlingane vil vera:

- Veke 12: Fokus på sentrale sjangrar i lærarkvardagen (6t.) (Arbeidskrav 3) Lærarar: Geir Luthen (ped.) og BKJ (norsk)
- Veke 13: Skrivning som grunnleggande ferdigheit i alle fag (6 t.) (Arbeidskrav 4) Lærarar: Christian Bjerke og BKJ (norsk), evt. lærarar frå andre fag.
- Veke 17: Fagskriving i skolen – læraren (studentane) skriv fagtekster (3 t.) (Arbeidskrav 5) Lærarar: Christian Bjerke og BKJ

Oppsummering så langt

- Eg har inntrykk av at studentane opplever innhaldet som relevant, spesielt arbeidet med «profesjonstekstene»
- Enkelte studentar uttrykker negative holdningar til nynorsk og nynorskopplæring, men vi ser også det motsette – spesielt blant studentane som har valt norsk
- Studentane har arbeidd godt i dei øktene vi har hatt fram til nå, og arbeidskrava er blitt gjennomført etter planen

Oppsummering, forts.

- Samarbeidet mellom norsk og pedagogikk (som har hovudansvaret for pel) var godt i startfasen
- Leiinga lokalt må følgje opp og kommunisere med aktuelle fagmiljø når det gjeld ressursar og ansvar
- Studentane vil gjerne ha slike kurs integrert i den ordinære pel-undervisninga fordi dei vil ha meir tid til valfaga.
- Behov for grundig diskusjon om hossen vi skal ivareta skriving som GRF i fag – på begge målformer.